

Kakšno hrano bomo jedli v prihodnosti

[Andreja Verovšek](#), 27. december 2024

[ZDRAVJEPREHRANA](#)

Ali bomo v prihodnosti jedli gensko spremenjeno ali sonaravno pridelano hrano, jo bomo uvažali ali pridelali sami? Bo sploh varna za uživanje?

Priča smo spremembam prehranskih sistemov, geopolitičnih razmer in vremenskim pojavom. Vse to vpliva na to, kakšno in koliko hrane bomo imeli v prihodnosti. V postopku je tudi sprejem zakonodaje na ravni EU o novih genomskih tehnikah pridelave rastlin in patentiranju semen. V trgovinah se pojavlja hrana, ki ni več pridelana v zemlji, ampak tudi v vodi ali v laboratorijih. Te in podobne težave v pridelavi hrane zahtevajo celovit sistemski pristop k strategiji kmetijstva, nadgradnji organizacije kmetijstva in strategijo prehranske varnosti, opozarjajo številni strokovnjaki in zagovorniki prehranske varnosti.

Spomladi je potekal posvet o vprašanjih, kakšno hrano bomo jedli v prihodnosti in kaj lahko storimo, da bomo dostop do hrane sploh imeli. Združenje Ekoci in partnerji, med njimi Oskrbimo Slovenijo – Štafeta semen, Društvo Samooskrbni.net, Informacijsko središče Zazdravje.net in Celjski sejem, so v razpravah predstavili veliko dobrih pobud in tudi resnih pozivov drugim podobnim združenjem, strokovnjakom in zainteresiranim ter pozvali, da podpremo podane pobude in tako pomagamo pri odločitvah svoje prehranske politike.

Predlagatelji se zavedajo, da razvoja in napredka ni mogoče ustaviti, želijo pa previdnost pri implementaciji zakonodaje.

Najpomembnejše pobude

Ob polnih trgovinah se mnogi ne zavedamo, da je naša prehranska varnost ogrožena. Ne samo, da je hrana danes bolj osiromašena, pogosto se postavlja pod vprašanje tudi njena varnost. Kaj je najbolj zaskrbljujoče?

NE genomskim tehnikam

Iz posveta je prišlo nedvoumno sporočilo, da naj Slovenija, v primeru sprejete evropske zakonodaje o novih genomskih tehnikah pridelave rastlin in patentiranja semen, to uredbo izvzame za implementacijo v Sloveniji, dokler ne bo v daljšem časovnem obdobju ugotovljeno, kaj to pomeni za zdravje ljudi, čebel in biotsko pestrost z upoštevanjem vseh načel etike, ekologije, ekonomije in nedotakljivosti naravnih virov.

Preglednost pri označevanju živil

Opozorili so na pomen transparentnega načina označevanja hrane vse od semena do končnega izdelka, z razpoznavno označbo na deklaracijah, da bo kupec sploh vedel, kaj kupuje in lahko tudi primerjal cene. Označba naj bi vključevala tudi informacijo o tem, na kakšen način je bila hrana pridelana: v zemlji (konvencionalno ali sonaravno – ekološko, biodinamično ali permakulturno, v vodi

(hidroponika, akvaponika, airponika) ali gre za umetno pridelavo hrane (umetno laboratorijsko pridelano meso, umetni med, vzgoja čričkov, mokaarjev, encimske tovarne ...). Predlagali so, da se hrana, ki ni pridelana v zemlji, prodaja v ločenih trgovinah ali na posebnih ločenih oddelkih v trgovinah.

Redefinicija kmetijstva in spodbude ekološkemu kmetovanju

Predlagali so redefinicijo kmetijstva in spodbudne ukrepe za več ekološke hrane in ekološke kmete, z ukrepi, kot je redna mesečna minimalna plača za njihovi opravljene »servis ambasadorja trajnosti« ter sonaravno pridelavo hrane. Menijo, da je za spodbudo pridelave hrane na konvencionalnih, klasičnih kmetijah treba nameniti več sredstev, ki jih bo mogoče zagotoviti s sprejetjem predlaganih ukrepov, da hrana, ki ni zrastle v zemlji, ne spada pod kmetijstvo, temveč pod industrijo oz. gospodarstvo. Obstaja namreč nevarnost, da bo zaradi »zelenega prehoda« večina subvencij dodeljenih tistim, ki ne pridelujejo hrane v zemlji in v naravi, temveč s sodobnimi tehnikami pridelave hrane, ker tako ustvarijo »manjši okoljski odtis«.

Ukrepi za zaščito kmetijske zemlje in naravnih virov

Predlagali so ukrepe za zaščito kmetijske zemlje in naravnih virov. Tudi pri načrtovanju protipoplavne varnosti reke Savinje, kjer naj bi zaradi načrtovanih suhih zadrževalnikov bilo ogroženih več kot 1200 ha kmetijske zemlje. Predlagajo takojšnjo zaustavitev tovrstnega načrtovanja ter mednarodni razpis z vključitvijo naprednih znanj ekoremediacij, modrozelenne infrastrukture, kjer bodo vključeni domači in tuji strokovnjaki, da bi poiskali najboljše možne rešitve.

Celovit sistemski pristop k strategiji kmetijstva

V času, ko smo priča spremembi prehranskih sistemov, spremenjenim geopolitičnim razmeram in podnebnim spremembam, postopku sprejema evropske zakonodaje o novih genomskih tehnikah pridelave

rastlin in patentiranja semen, težavam v kmetijski panogi, ponudbi hrane, ki ni več pridelana v zemlji, ampak tudi v vodi ali v laboratorijih, potrebujemo celovit sistemski pristop k strategiji kmetijstva. Potrebujemo nadgradnjo organizacije kmetijstva, strategijo prehranske varnosti in ohranjanja naravnih virov, zemlje in avtohtonih semen (ki smo jih izgubili že 80 %!) ter vrednot, ki so ohranjale naš rod čez stoletja. Zato potrebujemo celovit pristop k strategiji razvoja Slovenije.

Kaj potrebujemo v Sloveniji, da bi ohranili dostop do hrane

Ekoci in partnerji si aktivno prizadevajo, da bi razvili in okrepili povečanje samooskrbe, ohranjanje semen, razvijali izmenjevalnico semen in ohranjali tradicionalna znanja, da bi ohranili našo deželo za nas in prihodnje rodove.

“Nova zakonodaja o NGT (novih genomskih tehnikah pridelave rastlin) in patentiranju semen, ki bo urejala področje semenarstva, je na pragu sprejetja. Eksplicitno bo prepovedovala, da se na izdelkih označuje, da so bili pridelani z novimi genomskimi tehnikami – NGT. Dejansko bo potrošnik prikrajšan za informacije ob nakupu. Enako bo veljalo tudi pri semenskem materialu in sadikah, ki se bodo, četudi bodo NGT, tretirale kot konvencionalne, takšne kot jih poznamo danes. Edini način je, da ljudje, ki ne želijo posegati po NGT, uporabljajo le ekološko seme in ekološki pridelek. To zagotavlja, da je bila rastlina vzgojena in pridelana brez novih genomskih tehnik.

Predlagamo, da Slovenija v primeru sprejetja zakonodaje o novih genomskih tehnikah pridelave rastlin in patentiranju semen, to uredbo izvzame za implementacijo pri nas vsaj za toliko časa,

dokler ne bo v daljšem časovnem obdobju ugotovljeno, kaj to pomeni za zdravje ljudi, čebel in biotsko pestrost z upoštevanjem vseh načel etike, ekologije in ekonomije in nedotakljivost naravnih virov brez možne kontaminacije,”
opozarja Irena Rotar, predsednica Ekoci.

Posnetek posveta Ali bomo v prihodnosti jedli gensko spremenjeno hrano?

Posnetek posveta Ali bomo v prihodnosti jedli gensko spremenjeno hrano? <https://youtu.be/OmJoLtqXQno>

Teme posveta: Ali bomo v prihodnosti jedli gensko spremenjeno hrano? Kaj prinašajo nove uredbe o semenskem materialu in novih genomskih tehnikah pridelave rastlin? Kakšne nevarnosti to prinaša in kakšna prihodnost se obeta ekološki pridelavi, če obveljajo predlagane Uredbe? Ali bomo še lahko sejali domača semena prilagojena našemu okolju? Kako pridelano hrano bodo jedli otroci v vrtcih in šolah, bolniki v bolnicah in kakšna bo na domačih krožnikih? Kako smo prehransko varni na osebni, lokalni in kako na državni ravni? Ali bo gensko spremenjena hrana, laboratorijsko meso, črički, molarji ustrezno označena na slovenskih policah? Kaj lahko naredimo, da postanemo samooskrbni s svojimi semeni in rastlinskim materialom?

Članke objavljen na povezavi: https://med.over.net/kaksno-hrano-bomo-jedli-v-prihodnosti/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR1uC9T27rsZu__6-LvhKUn_VVXZoR7Zr62xiMjzNr2ZXQxL7-xJEeSDI7c_aem_i4HK8Qds2Uj4jJAr9nWL5Q

https://med.over.net/kaksno-hrano-bomo-jedli-v-prihodnosti/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR1uC9T27rsZu_6-LvhKUn_VVXZoR7Zr62xiMjzNr2ZXQxL7-xJEeSDI7c_aem_i4HK8Qds2Uj4jAr9nWL5Q

https://med.over.net/kaksno-hrano-bomo-jedli-v-prihodnosti/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR1uC9T27rsZu_6-LvhKUn_VVXZoR7Zr62xiMjzNr2ZXQxL7-xJEeSDI7c_aem_i4HK8Qds2Uj4jJAr9nWL5Q